

[Arne Larsen.]

konsekvenser af lovforslaget, hvad der vil lette forslaget gang gennem tinget. Derfor kan vi ikke anbefale, at dette stykke udgår.

§ 4 har flertallet i udvalget foreslået formuleret på en anden måde. Denne formulering har vi ikke kunnet give vor tilslutning. Vi mener, at det princip, som er nedlagt i ministerens oprindelige forslag, bør opretholdes, og derfor har vi stillet vort ændringsforslag, nr. 5. Den højtærede ministers bemærkninger til lovforslaget ved dets fremsættelse er i virkeligheden så rigtige og så klare, at jeg vil gøre dem til mine. Ministeren siger her følgende:

„Under hensyn til den i disse år stedfindende byggevirksomhed i København, omfattende bl. a. store bekostelige forretningsejendomme, vil det imidlertid være ønskeligt, at der allerede nu skaffes lov-hjemmel for gennem ekspropriation at hindre et sådant byggeri, eventuelt i større eller mindre omfang at få ændret dettes udformning i de tilfælde, hvor et byggeri kan påregnes at ville lægge en senere gennemførelse af tunnelbaneanlæggene hindringer i vejen eller at fordyre denne. Man har hidtil ingen hjemmel haft hertil, idet statsbanerne kun har kunnet henstille til en bygherre, der vil bygge på et sted, hvor der måtte regnes med mulighed for et tunnelbaneanlæg, at der ved byggeriets udformning så vidt muligt tages hensyn hertil. Denne fremgangsmåde har imidlertid ikke kunnet strække til og er ikke tilfredsstillende. Tunnelbaneanlæggene vil på længere sigt blive samfundsøkonomisk urimeligt fordyret og i teknisk henseende forringet og vanskeliggjort, såfremt der ikke nu gives bemyndigelse til at forhindre eller ændre et af hensyn til tunnelbanernes anlæg uønsket byggeri.

Det er derfor i § 4, stk. 2, foreslået, at ministeren, når projekteringsudvalget afgiver indstilling derom, allerede inden endeligt projekt foreligger eller inden aftalerne om projektets finansiering er endeligt afsluttet, ved ekspropriation skal kunne lade foretage sådanne areal- eller bygningserhvervelser eller pålægge rådighedsindskrænkninger, som tjener til at undgå vanskeliggørelse eller fordyrelse af tunnelbaneanlæggene.“

Det er alt sammen så rigtigt, som det er sagt af den højtærede minister. Jeg kan tilslutte mig disse tanker, og derfor mener vi også, at det princip, som var nedlagt i det oprindelige forslag, bør opretholdes. Ifølge dette kunne man, hvor projekteringsudvalget fandt det forsvarligt, i henhold til § 4, stk. 2, ved ekspropriation foretage arealerhvervelser m. m. eller pålægge rådighedsindskrænkninger, hvor der måtte forekomme fordyrende anlæg eller ombygningsprojekter under anlægsperioden.

Udvalgets flertal har foreslået denne bestemmelse svækket derved, at det offentlige normalt kun skal have lov til ved ekspropriation at foretage rådighedsindskrænkninger, men ikke areal- eller bygningserhvervelser. Skal tunnelbanen bygges, og det mener vi afgjort, medfører udvalgsflertallets ændringsforslag, at man for de her omhandlede ejendomme må gennem to ekspropriationsforretninger, nemlig først en, hvor man gennemfører rådighedsindskrænkninger, og bagefter, når anlæget skal i gang, den egentlige areal- og bygningserhvervelse. Det er en uheldig, bureaukratisk løsning, der er foreslået, den tager lang tid at gennemføre og er dyr og besværlig for det administrative apparat. Mit parti mener alvorligt, at tunnelbanespørgsmålet er en hastesag, og vi foreslår derfor, at ekspropriationsbeføjelsen til areal- og bygningsafståelser bibeholdes, således at man for de omhandlede ejendomme kun skal gennem én relativt overskuelig ekspropriationssag.

Vi har under ændringsforslag nr. 5 til § 4 stillet forslag om et stk. 2, som imødekommer de ejere, der mener, at de gennem rådighedsindskrænkning får ødelagt deres ejendomme, således at de har krav på eventuelt at få erstatning derved, at staten overtager hele ejendommen. Dette anser vi for rigtigt.

Sluttelig skal tilføjes, at den mere enkle ekspropriationsform antagelig også er den billigste for samfundet i erstatningsmæssig henseende, fordi areal- og bygningsværdierne altid vil have en stigende tendens i en by i vækst som København, således at det er fordyrende at udsætte ekspropriationerne. Endelig skal det bemærkes, at bestemmelsen ikke vil medføre, at der skal